Geachte raadsgriffier,

Hierbij de tekst die ik grotendeels heb uitgesproken op 11 juni jongsleden tijdens de informatieve raadsvergadering over de RES plannen.

Ik heb last. Overlast zelfs. Van het geluid van de snelwegen rond Diemen, van Schiphol, van de bus die door mijn straat dendert. Van het felle LED licht van de koplampen van auto's die bij De Schakel wegrijden. Van fatbikes op de stoep die mij soms bijna aanrijden. En 1 week in het jaar van het geluid van het Diemer Festijn…

Windturbines en ook zonnepanelen produceren $CO_2$-vrije elektriciteit. Windturbines en zelfs zonnepanelen veroorzaken ook last en soms overlast. Last in de vorm van geluid, waarvoor normen gesteld zijn, waaraan windturbines gewoon moeten voldoen. Lichtflikkeringen, waarvoor manieren toegepast worden om ze te minimaliseren. Gaan we windturbines en zonnepanelen nu verbieden omdat ze binnen de gestelde normen last veroorzaken? Gaan we dan ook snelwegen sluiten, Schiphol, TATA Steel e.d. sluiten omdat ze buiten de gestelde normen ernstige overlast veroorzaken? Mijn straat afsluiten voor zwaar verkeer, fatbikes verbieden omdat er zoveel jongeren mee verongelukken en het Diemer Festijn verbieden? Het is druk in Nederland doordat we zo welvarend zijn en Nederland een bijzonder prettig land om in te wonen. Dat betekent dat er altijd last en soms overlast zal zijn. Let wel: er is, ondanks wat tegenstanders beweren, niet bewezen dat windturbines schadelijk zijn voor de gezondheid. Dit terwijl er wereldwijd honderden onderzoeken naar gedaan zijn. En het onderzoek van de heer De Laat, audioloog van de universiteit Leiden, die veelvuldig in het nieuws is geweest, is nooit gepubliceerd. Inmiddels is deze hoogleraar door een universitaire commissie gesommeerd te stoppen met beweren dat windturbinegeluid gevaarlijk is voor de gezondheid omdat hij dit niet kan onderbouwen. Voor auto's, vliegtuigen en zelfs fatbikes is inmiddels overduidelijk dat ze gevaarlijk zijn voor de gezondheid: dagelijks veroorzaken ze ernstige en zelfs dodelijke ongelukken. Verder werden en worden soms andere nadelen genoemd: SF6 gas dat weg zou lekken, Neodymium waar te weinig van zou zijn en wat schade geeft bij de productie, Bisfenol A (BPA), lichtflikkeringen. Vrijwel altijd blijkt de werkelijkheid een stuk minder spannend dan aanvankelijk door de media en tegenstanders voorgesteld wordt. Waar nodig past de windturbine industrie de windturbines aan zodat de nieuw gevonden nadelen opgeheven worden. Zie bijvoorbeeld ook hoe de in het donker knipperende lampen op windturbines binnenkort tot het verleden behoren.

Diemen wil energieneutraal zijn in 2040. Op dit moment is 15 procent van alle energie in Nederland duurzaam. De rest dus nog steeds fossiel, met de daarbij behorende $CO_2$ uitstoot en andere schadelijke, soms dodelijke effecten. 6 procent van die 15 is echter biomassa. Houden we nog geen 10 procent over. Elk jaar komt daar een procent bij. Laten we even aannemen dat deze getallen zich zo blijven ontwikkelen en voor Diemen vergelijkbaar zijn. Dan is in 2100 alle energie die we verbruiken duurzaam opgewekt. Dan hebben we nog 86 jaar te gaan voordat we energieneutraal zijn. 60 jaar langer dan gewenst door uw raad en door de overheid.

We moeten hard, nog veel harder aan de slag. Energie besparen? Dat lukt niet zo best omdat we niet bereid zijn in te leveren op welvaart en gemak. Meer zon op daken: op woningen ging dat aardig totdat de overheid besloot salderen te stoppen in 2027 en op bedrijfspanden gaat dat zeer moeizaam. Meer zon op land: daar is ook groeiende weerstand tegen omdat dit ten koste zou gaan van kostbare landbouwgrond, iets wat grotendeels onjuist is. Zon op land kun je bovendien gemakkelijk natuur inclusief ontwikkelen en combineren met agrarische activiteiten, zodat het een positief effect heeft op biodiversiteit. Zon op water is in ontwikkeling, kent ook zo haar beperkingen en heeft nog heel wat

ontwikkeltijd nodig. Blijft over: wind op land en wind op zee (vliegende windturbines sla ik even over: ik denk niet dat dat ooit wat gaat worden, schreef ik 10 jaar geleden al). Wind op zee is volop in ontwikkeling maar heeft last van ruimtegebrek. Dat klinkt misschien vreemd, maar de Noordzee is ook vol. Vissers klagen over verdwijnen van hun visgronden, exploitanten van strandtenten klagen over horizonvervuiling, de beroepsvaart klaagt over risico van aanvaringen. Bovendien heeft wind op zee als nadeel dat de opgewekte energie naar land getransporteerd worden en vervolgens verder over land naar de gebruikers. Dat betekent een enorme opgave voor de landelijke netbeheerder TenneT, die al last heeft van achterstand, tekort aan personeel en, jawel, mensen die bezwaar maken tegen hoogspanningsmasten en onderstations.

Kernenergie dan? Dat is toch ook $CO_2$-vrij? Nou nee. Voor het maken van een kernenergiecentrale is veel beton en staal nodig en bij de productie daarvan komt veel $CO_2$ (en andere schadelijke stoffen) vrij. Bij het produceren van bruikbare splijtstof uit erts idem. Bovendien kost het bouwen van een kerncentrale zeker 10 jaar. Als er al een plek gevonden kan worden, want ja, mensen tekenen bezwaar aan en zo'n centrale moet ook weer op het landelijke koppelnet aangesloten worden.

De LCOE (simpel gezegd: de totale kosten per kWh) van windenergie is veel lager dan elke andere vorm van energieproductie. De energetische terugverdientijd van een windturbine is enkele maanden.

Mijn standpunt is simpel: we hebben heel snel heel veel meer duurzame energie nodig. Realistische alternatieven voor wind op land en zonnepanelen zijn er op korte termijn niet. Weigeren we de beperkte nadelen van windenergie te accepteren, dan kiezen we voor verdere klimaatverandering, verder verlies van biodiversiteit en schuiven we de problemen die wij met onze welvaart veroorzaken af op de mensen die nu al overlijden door de gevolgen van klimaatverandering, de mensen die nu al overlijden door de productie en het gebruik van fossiele brandstoffen. En we zadelen de toekomstige generatie met een nog groter probleem op. Uitstel kost mensenlevens. Nog meer mensenlevens. Is die beperkte last die wij mogelijk gaan krijgen al die gevolgen waard? Of nemen we nu, na 15 jaar onderzoeken, een stap in de richting van de door deze gemeenteraad gewenste energieneutraliteit?

Het kan met gemak in de gemeente Diemen!
--
Met vriendelijke groeten, Evert Kuiken